

Keuze uit de aanwinsten

Afb. 1. Jardinière van eikehout belijmd met mahonie.

H. 90 cm, Br. 102 cm, D. 79,5 cm.

NEDERLAND, ca. 1820.

Opm.: De jardinière is waarschijnlijk gemaakt in opdracht van koning Willem I voor één der koninklijke paleizen, die omstreeks 1820 grotendeels opnieuw werden ingericht met meubels in de stijl van de late Empire en de vroege Biedermeier. Door vererving zal het meubel in het bezit van de familie Von Wied zijn gekomen. Prinses Marie der Nederlanden (1841-1910), dochter van prins Frederik, huwde in 1871 met prins Willem von Wied (1845-1907).

Herk.: Verz. prinses Marie der Nederlanden(?); verz. prinses Louise von Wied, kasteel Waldheim, Mon Repos über Neuwied; veil. Neuwied, 30-5/1-6-1967, nr. 1050(?); kunsth. C. J. J. Weegenaar, 's-Gravenhage. Aankoop 1988 (inv. nr. 1988-43).

Afb. 2. DIRCK VOLKERTSZ. COORNHERT (Amsterdam 1519-1590 Gouda), naar MAERTEN VAN HEEMSKERCK (1498-1574). De bekering van Paulus, 1549. Ets, 256 × 385 mm. Getekend:

MvHeemskerck en gedateerd 1549.

Opm.: Zoals het merendeel van de etsen die Coornhert omstreeks 1550 naar ontwerpen van Heemskerck maakte, is dit blad niet door de maker gesigineerd. Zowel door formaat als compositie behoort deze ets, waarvan slechts enkele exemplaren bewaard zijn en de ontwerptekening niet bekend is, tot de meest indrukwekkende Heemskerckprenten.

Litt.: Kerrich, pp.60-61; Hollstein, VIII (naar M. van Heemskerck), p. 248, nr. 560.

Herk.: Kunsth. H. H. Rumbler, Frankfurt a. M. (cat.23 (1988), nr. 25). Aankoop uit het F.G. Waller-Fonds, 1989 (inv.nr. 1989:2).

Afb. 3. JULIUS GOLTZIUS (Antwerpen ca. 1550-na 1595), naar HANS HOLBEIN(?). Staande Maria met kind, te halven lijve tegen landschap, met vierregelig Latijns gedicht, 1593.

Gravure, 212 × 164 mm. Getekend: *Ioannes Holbein In: Ex: H: [E. Hoeswinckel ?] cum prae:1593.*

Opm.: Het voorbeeld voor deze gravure, vervaardigd door een oudere neef van de

Haarlemse graveur Hendrik Goltzius, is niet bekend. Vergelijkbaar werk van Hans Holbein de Jonge, die volgens het opschrift de ontwerper zou zijn, is niet bekend; de voorstelling doet meer aan het werk van Antwerpse meesters uit het begin van de zestiende eeuw denken.

Litt.: Hollstein, VIII, p. 141, nr. 15.

Herk.: Verz. P. Davidson (Lugt 654); veil. Boerner, Leipzig, 22/26-11-1920, nr. 184; verz. O. Stein; kunsth. H. H. Rumbler, Frankfurt a. M. (cat.23 (1988), nr. 48). Aankoop uit het F. G. Waller-Fonds, 1989 (inv.nr. 1989:25).

Afb. 4. JAN SAENREDAM (Zaandam 1565-1607 Assendelft).

Vertumnus en Pomona, 1605. Gravure, ovaal, 128 × 98 mm. Getekend: *Joan Saenredam fe. en gedateerd 1605.*

Opm.: In 1605 vervaardigde Saenredam maar liefst drie prenten met de mythologische geschiedenis van de jonge god Vertumnus, die als oud vrouwtje vermomd, de schone doch kuise tuinierster Pomona verleidt door haar de geneugten van de liefde te beschrijven. In tegenstelling tot de grotere

bladen met deze voorstelling naar ontwerp van resp. Abraham Bloemaert en Cornelis Cornelisz. van Haarlem, neemt in deze kleine ovale prent naar eigen ontwerp de spaarzaam geklede Pomona een centrale plaats in; rechts is op de rug en in profiel Vertumnus afgebeeld en links op de achtergrond de afloop van de geschiedenis. Het blijft raadselachtig waarom van deze subtiel gegraveerde prent slechts één exemplaar bewaard is gebleven; de tot dusverre uit de literatuur bekende enige afdruk in Göttingen blijkt in de laatste wereldoorlog verloren te zijn gegaan.

Litt.: W. Stechow in *Thieme-Becker*, xxix, p. 306; Hollstein, xxiii, p. 66, nr. 86.

Herk.: Veil. Van Gendt, Amsterdam, 3/4-5-1988, nr. 907; kunsth. C. G. Boerner, Düsseldorf (Neue Lagerliste 90 (1988), nr. 24). Aankoop uit het F. G. Waller-Fonds, 1988 (inv.nr. 1988:392).

Afb. 5. JAN LIEVENS (Leiden 1607-1674 Amsterdam). Borstbeeld van een oosterling met bontmuts, ca. 1630. Ets, 301 × 217 mm (links en rechts ca. 1 cm afgesneden en aan onder- en bovenzijde enkele millimeters), IIe staat (3). *Opn.*: Deze oriëntaals geklede oude man met bontmuts behoort tot de fraaiste en meeste Rembrandtieke 'tronies' die Lievens in zijn Leidse tijd maakte. Deze tot dusverre onbeschreven staat is verder uitgewerkt dan de eerste staat (een unieke proefdruk, eveneens in het Rijksprentenkabinet) en gaat vooraf aan de latere handelsuitgave van de prent door Van Wijngaerden in Antwerpen. Daar is de plaat verkleind en de muts in een tulband veranderd.

Litt.: Bartsch 15; Hollstein xi, p. 29, nr. 30; P. Schatborn, cat.

tent. *Jan Lievens-prenten en tekeningen*, Amsterdam (Rembrandthuis) 1988-89, nr. 21. *Herk.*: Part. bezit. Aankoop uit het F. G. Waller-Fonds, 1988 (inv.nr. 1988:394).

Afb. 6. LOUIS-MARIN BONNET (Parijs 1736-1793 Saint Mandré).

Portret van Louis Stanislas-Xavier de France, Comte de Provence, 1771.

Kleurendruk, pastel-manier van vijf platen, 220 × 308 mm, IIe staat (3) met opschrift en adres in onderschrift. Getekend: *Gravé par L. Bonnet d'après le Tableau de Michel Vanloo Peintre du Roy*.

Opn.: Van deze prent, waarvan de verschijning in de *Mercur* van 1771 werd aangekondigd, werd al in 1773 een tweede versie op een groter formaat uitgegeven. Dit zal wel de reden zijn waarom de eerste uitgave zo zeldzaam is. Uitzonderlijk fris bewaard, vormt dit levendige portret in kleurendruk van de zestienjarige prins een perfecte imitatie van een pastel.

Litt.: Jacques Herold, *Louis-Marin Bonnet - catalogue de l'œuvre gravé*, Paris 1935, nr. 32.2.

Herk.: Kunsth. August Laube, Zürich. Aankoop uit het F. G. Waller-Fonds, 1989 (inv.nr. 1989:1).

Afb. 7. JAN TOOROP (Poerwoerdjo 1858-1928 's-Gravenhage).

Aardappelschillende vrouw, 1897.

Droge naald, 147 × 137 mm. Getekend: *J. Toorop*.

Opn.: Afgebeeld is een vrouw uit Katwijk. Van de prent zijn geen drukken uit de tijd van ontstaan bekend; dit exemplaar maakt deel uit van de postume oplage van 25 exemplaren uit 1928. De afgelopen jaren kon de Toorop-verzame-

ling van het Rijksprentenkabinet met een aanzienlijk aantal bladen worden uitgebreid (zie cat. 1969, nrs. 21, 26 I, 39, 40, 43, 44, 50, 53, 62, 71, 73, 74). *Litt.*: Cat. tent. *De grafiek van Jan Toorop*, Amsterdam (Rijksmuseum, Rijksprentenkabinet) 1969, nr. 34.

Herk.: Veil. Van Stockum, 's-Gravenhage, 7-9-1988, nr. 121. Aankoop uit het F. G. Waller-Fonds, 1988 (inv.nr. 1988:393).

Afb. 8. KATSUSHIKA HOKUSAI (Edo 1760-1849).

Chinese campanula en libelle, ca. 1830.

Kleurenhoustnede, oban-formaat (381 × 267 mm.). Getekend: *Zen Hokusai Iitsu hitsu* met uitgeversmerk van *Nishimuray Eijudo* en censuurstempel *kiwane* (goedgekeurd).

Opn.: Behoort tot een zeldzame reeks van tien bladen waarin bloemen van nabij, vaak tegen een gekleurde achtergrond, zijn afgebeeld, die de 'grote bloemen'-serie wordt genoemd; tot dusverre ontbrak een voorbeeld hiervan in de verzameling van het Rijksprentenkabinet. De serie, die algemeen beschouwd wordt als één van Hokusai's meesterwerken, is ontstaan kort na de 'Zesendertig gezichten op de Fuji', in Hokusai's meest productieve periode.

Litt.: Cat. Tokyo Nat. Mus., nr. 3814; *Ukiyo-e Taisei*, ix, nr. 225; *Ukiyo-e Taikai*, viii, nr. 204; cat. tent. *Hokusai et son temps*, Parijs (Centre Culturel du Marais), 1980-81, pp. 178, 182, nr. 193.

Herk.: Verz. K. G. Boon, Aerdenhout. Aankoop uit het F. G. Waller-Fonds met een schenking van de heer en mevrouw K. G. Boon in 1988 en 1989 (inv.nr. 1988:349).

Te propter matris nunc parvulus haeret in Anis,
 Quon non Caelorum machina vestra tenet.
 Induit ille tuos ut te sibi iungeret arnis.
 Iustus in firmo rursus amore Deum. — Sc. H. cum grat. 1777

3

4

Louis Stanislas Xavier de France Comte de Provence

Portrait par M. de la Tour

Paris chez Bonnet rue Gallande place Maubert la porte cachée entre un Chandellier et un Layetier vis à vis la rue du Fouarre.

7

8